

Dit verhaal berust op waargebeurde feiten maar is grotendeels verzonnen. De stad Santa Cruz bestaat echt en er is ook een universiteit. In het najaar van 2019 en het voorjaar van 2020 hebben inderdaad kortstondig protesten van Californische doctoraatsstudenten plaatsgevonden. Niet alleen aan de campus van Santa Cruz, overigens. De plaatsen waar dit verhaal zich afspeelt bestaan echt maar de personages zijn volledig fictief en verwijzen niet naar bestaande personen. Ik heb Santa Cruz als setting gekozen omdat ik daar ook echt een jaar lang aan de universiteit heb gewerkt. De protesten zijn bij mijn weten ook helemaal niet zo verlopen zoals ik ze hier beschrijf. Er zijn demonstraties geweest waar de universiteit niet echt op gereageerd heeft. COVID19 heeft ervoor gezorgd dat de protesten een stille dood stierven. Er is bij mijn weten geen farmaceutisch bedrijf dat Pilfer heet. De passages in Rusland en Spanje spelen zich ook af op plaatsen waar ik geweest ben, maar de gebeurtenissen die ik beschrijf hebben daar niet plaatsgevonden. De scène in de Brusselse metro heeft wel echt plaatsgevonden, maar in een andere stad in een andere metro. Er bestaan geen bieren die Banana Slug of Cola-stout heten, maar ik kijk uit naar de dag dat iemand ze gaat brouwen.

Proloog

Welcome to sunny Santa Cruz

Vandaag wordt een compromisloos zonnige dag. Onze geliefde vuurbol staat helemaal alleen in de wolkeloze hemel en laat zijn stralen met felle glinsteringen op de kalme golven van de Stille Oceaan weerkaatsen. Er is veel volk op de been op deze lieflijke zondagochtend in september. Tijdens de zomervakantie is het hier permanent over de koppen lopen, maar nu het schooljaar terug begonnen is, wordt het enkel tijdens de weekends nog druk. Onder de palmbomen op het strand tussen de pier en de boardwalk wordt beachvolley gespeeld. Op het strand aan de andere kant van de pier wordt gesurft. Gespieerde krachtpatsers en rondborstige bikini-babes lopen met half-open wetsuit en lichtjes op de zachte bries wuivend lang nat haar, surfplank nonchalant onder de arm geklemd, langs extreem schaars geklede beachvolley speelsters. Californischer dan dit vind je het nergens. Ik schrik zelf van het cliché-gehalte van deze plaats. Dit is Santa Cruz, een pretentieloos kustplaatsje dat zijn hele bestaan al met gemak onder de radar is weten te blijven. Tot een paar maanden geleden. Jongeren en hardcore surfers komen naar hier voor het strand en de perfecte golven. Gezinnen met kinderen en dagjesmensen komen voor de boardwalk, een pretpark van meer dan een eeuw oud waar sommige attracties nog steeds in hun oorspronkelijke vorm, volledig uit hout gemaakt, functioneren. Of ze komen van het spectaculaire zicht op de oceaan genieten. Overjaarse hippies komen naar hier voor de gelegaliseerde wiet in de koffiешops en om met hun vrienden van weleer op West Cliff Drive stenen opeen te stapelen in wat één van de laatste hippiebolwerken aan de Westkust moet zijn. En ik, ik kwam naar hier om als wetenschapper aan de lokale universiteit te werken.

Ook ik kon vandaag de lokroep van de zon niet weerstaan en besloot uit een soort premature vorm van nostalgie West Cliff Drive, de plaats waar het hier voor mij allemaal begon, nog eens af te fietsen. De kolonie zeeleeuwen die onder de pier woont houdt zich opvallend koest. Normaal hoor je ze al van ver luidruchtig tekeer gaan, maar vandaag lijken ze zich bij het vocaal meesterschap van de mensen op en rond het strand neer te leggen. Ik klauter met mijn fiets moeizaam de steile helling voorbij de pier op en word voor mijn inspanning beloond met een uitzicht waar ik nog steeds even ademloos van word als de eerste dag. Vanop de loodrechte kliffen kijk ik dertig meter hoog uit over het azuurblauwe water van de baai van Monterey. Ik ben hier nu exact een jaar maar probeer nog steeds elke dag even hierlangs te komen. Om dit beeld nog iets dieper in mijn geheugen gebrand te krijgen. Vijf kilometer lang slingert West Cliff Drive zich over de kliftoppen langs de oceaan. Het was een jaar lang mijn vaste traject van en naar het werk, dus veel moeite zal ik niet moeten doen om dit beeld nooit meer te vergeten.

Mijn favoriete plaats langs deze iconische weg is de vuurtoren zo'n twee kilometer voorbij de pier. In die vuurtoren is een museum gewijd aan de surfsport, het enige waarvoor Santa Cruz tot voor kort bekendheid genoot, en het enige waarover je hier dan ook een museum zou kunnen inrichten. Of ze over dat andere ook ooit een museum zullen inrichten, valt nog te bezien. Het zou in ieder geval een stijlbreuk betekenen. Onder de vuurtoren crasht met regelde tussenpozen een spectaculaire golf overhoeks langs de uitstekende voet van de klif tegen de rotsblokken. Dit is Steamer Lane, waar surfers verplicht worden om te bewijzen hoe goed ze wel zijn. Ooit wil ik het hier ook eens proberen, maar dat zal nog niet voor morgen zijn. Aan de overkant van de baan is een heel fijn café dat goede koffie met heerlijk Mexicaans eten combineert, een even uitzonderlijk als heuglijk feit. Het is nog altijd een van mijn lievelingscafés in Santa Cruz, ondanks de trieste scène die zich hier nog maar een paar dagen geleden afspeelde.

Vrienden en kennissen zeggen van mij vaak dat ik geluk heb in het leven. Dat ik op de een of andere manier altijd op de juiste plek ben op het juiste moment en daardoor al een spectaculair leven heb

gehad. Mijn ouders, leraren en bazen zien en zagen in mij dan weer een eeuwige speelvogel die maar niet volwassen wordt en zich daarvoor telkens in nesten werkt, maar er dan verdacht handig en snel weer uitgeraakt. Ze hebben wellicht allemaal gedeeltelijk gelijk. Goed materiaal voor een leven als brave huisvader met een vaste job ben ik in ieder geval niet. Toen ik voor een jaar naar Santa Cruz kon voor een job als onderzoeker, vond iedereen dat vrij typisch, inclusief ikzelf. Een gelukzak die een jaar lang aan de Californische kust van de zon mag gaan genieten. Ik schrik er nog altijd zelf van hoe erg de wereld waarin ik terechtkwam verschillend bleek te zijn van het cliché-Californië dat zich in de loop van de jaren in mijn en uw hoofden heeft gevormd. Het zonnige Californië dat model staat voor het ideale leven in luxe en totale vrijheid, waar elke dag zich als een droomscenario uit een Hollywoodfilm ontvouwt en de boterham het gewoon niet aandurft om op de met biologische mangoconfituur besmeerde kant te vallen. Het Californië ook van de verwende en vetbetaalde onderzoekers die zich zonder ook maar enige verantwoording te moeten afleggen op hun computer en in het labo amuseren met het erdoor draaien van fortuinen overheidsgeld omdat ze nu eenmaal een interessant idee hadden dat achteraf niet blijkt te werken.

Dat zonnige Californië bestaat ook echt, ligt hier voor mijn voeten op West Cliff Drive, maar dat is slechts een deel van de werkelijkheid. Er bestaat ook een andere realiteit die veel minder tot de verbeelding spreekt. Ik had inderdaad het immense geluk dat ik op de juiste plaats op het juiste moment was. Ik was erbij toen Santa Cruz voor één keer niet in het nieuws kwam vanwege een surfer die door een witte haai was aangevallen of de jaarlijkse uit de hippietijd stammende naakte regenloop. Ik zag vanop de eerste rij hoe een realiteit die men angstvallig voor de buitenwereld verborgen probeert te houden ineens niet meer onder de grasmatten te vegen bleek. Dat dit nu net in Santa Cruz gebeurde, is misschien nog het vreemdste van al, maar zo gaat dat nu eenmaal in onze wereld. Ik keerde in ieder geval na een jaar uit dit droomstadje terug met een gans ander verhaal dan verwacht. Een verhaal dat best wel wat meer aandacht verdient dan de paar weken dat het louter in de Amerikaanse media aanwezig was. Aan mij daarom om dit verhaal hier te vertellen. Leest u gerust mee.

DEEL 1

Kruiskappelle-Bad

HOOFDSTUK 1

Me Too met spruiten

Het loopt tegen negen uur 's avonds lokale tijd als de hoofdstewardess aankondigt dat de WOW-vlucht uit Reykjavik over een paar minuten in San Francisco zal landen. Dat doet ze in het Engels en dat IJslands waarvan je telkens opnieuw denkt dat je er best wel veel van begrijpt, maar dan uiteindelijk toch niet. Zoals altijd had ik tijdens de vlucht wel graag wat geslapen en toen dat ook zoals altijd niet lukte, ben ik veel te laat nog naar een film beginnen kijken. En nu is er natuurlijk niet voldoende tijd meer om die film voor de landing nog helemaal uit te zien. Ik weet dat ik nog niet direct zal kunnen slapen en voel me ook niet moe, hoogstens een beetje suf. Voor mijn Europees bioritme is het nu het donkerste deel van de nacht, maar na een paar uur in koude airco lucht en een te fel met kunstlicht verlichte ruimte, weet dat bioritme het ook allemaal niet meer zo goed. Je hoort mij niet klagen. Ik ben al blij dat ik uiteindelijk op dit vliegtuig naar Californië geraakt ben. Vanmorgen rond een uur of elf uit Brussel vertrokken. Die goede vertrekuren waren zowat het enige dat aan deze vlucht meeviel. Eind juli zou ik, na nog een paar weken vakantie, aan een nieuwe job aan de Universiteit van Californië in Santa Cruz beginnen. Pas half september kon ik uiteindelijk op deze WOW-vlucht stappen. Een voor het volle pond kutmaatschappij waar je zelfs op een trans-Atlantische vlucht voor je eten en entertainment moet bijbetalen en die naar ik onlangs las een jaar daarna weeral failliet was. Nu, dan heb ik daarmee dan ook weer eens geluk gehad. Ze hadden net zo goed voor mijn vertrek de boeken kunnen neerleggen. Dat had er nog wel bij gekund, na alle problemen die ik al had om uit België weg te geraken.

Het is op dit late uur niet meer zo druk op de luchthaven en voor ik het besef sta ik daardoor bij de douane aan te schuiven. Zoals in zowat alle luchthavens ter wereld bestaat die uit een rij met glas omrande namaak marmeren hokjes, al zou dat marmer in sommige Golfstaten wel eens echt kunnen zijn, in een ongezellig verlichte grote zaal met torenhoog plafond. Ook zoals overal ter wereld staat iedereen er kennelijk volledig relaxed en zwijgzaam aan te schuiven. Ben ik dan de enige die het hiervan op zijn zenuwen krijgt? Als het mijn beurt is, ben ik toch een beetje zenuwachtig terwijl ik mijn paspoort met ingebouwd werkvisum aan een opvallend knappe latina geef. Ik probeer haar naam op haar uniform te lezen maar het is te donker en ze zit nogal ver van mijn raampje af. Ik wil ook niet de indruk wekken dat ik naar haar borsten zit te staren, en stop dan maar snel met proberen. Wat ik wel doe, is mijn mooiste glimlach bovenhalen. Ze is echt wel knap. Een ovalen lichtbruin gezicht met scherpe en strakke kin en hoge jukbeenderen. Verder de karakteristieke gitzwarte wenkbrauwen, wimpers en haar en hazelnootkleurige ogen die haar afkomst verraden. Voor zover ik uit haar zittende houding en het niet van elegantie overlopende uniform kan uitmaken heeft ze volle borsten en een strak figuur, maar ik had mezelf beloofd dat ik niet al te fel zou kijken om geen slechte indruk te wekken. Ze heeft zich opvallend opgemaakt, iets wat wel meer Amerikaanse vrouwen doen. Dat is het zowat, want ze doet niet de minste moeite om vriendelijk over te komen. Als haar ogen op mijn werkvisum vallen, vraagt ze naar mijn uitnodiging van de universiteit. Ik probeer het nog eens met een warme glimlach terwijl ik het document overhandig, maar ze lijkt eerder naar het einde van haar shift uit te kijken dan naar de glimlach van een buitenlander. Ik denk spontaan aan Jacques Brels "Au suivant" en moet snel een lachje onderdrukken terwijl de tekst van dit grappig cynische nummer door mijn gedachten gaat. Straks vraagt ze wat er te lachen valt en dan moet ik staan uitleggen dat ze me doet denken aan de onbeschofte ambtenaar uit het nummer die er aan een gelijkaardig loket in slaagde om Brels verdere leven in een paar minuten grondig te verpesten. Mocht ze al weten wie Brel is en waarover dat nummer gaat. Dan heb ik het niet zo goed gedaan bij deze grenscontrole. Ik maak me echter onnodig zorgen. Ze kijkt kort naar

het papier en stempelt vervolgens zonder verdere vragen mijn paspoort af. Ook als ze mijn paspoort teruggeeft vertikt ze het te lachen en daardoor loop ik een beetje beteuterd het land binnen, op zoek naar mijn bagage. Op de één of andere manier had ik wat meer interactie verwacht, of minstens een soort welkom.

Californië is in die mate een autoland dat er behalve twee Greyhound bussen per dag geen openbaar vervoer naar Santa Cruz, 130 kilometer ten Zuiden van San Francisco, rijdt. Ik had dat gelukkig voorzien en voor afreis een shuttle geboekt. Na wat zoeken en zenuwachtig rondbellen, vind ik de afgesproken opstapplaats, in een duistere bocht onder een vuil viaduct tussen de lege parkeerplaatsen even buiten het luchthavengebouw. Gezellig is anders. Het is gelukkig droog en niet koud. Terwijl ik moederziel alleen tien minuten die drie uur lijken sta te wachten, begin ik me toch wat mottig te voelen. Ik probeer aan niets te denken en de tijd te laten voorbijgaan, maar dat lukt zoals gewoonlijk niet. Zelfs de gedachte aan de naamloze latina van daarnet en haar onverzettelijke ambtenarenhouding kan me niet lang troosten. Een minibus moet me hier straks komen oppikken. Ik geloof het maar half maar tuur bij elk voorbijrijdend minibusje toch hoopvol in het licht van de koplampen. Bij het zesde of zevende minibusje wordt mijn konijnengedrag beloond. Een vriendelijke man van middelbare leeftijd in een grijs jasje en donkerblauwe jeans met een baseballpetje op zijn hoofd stelt zich voor met een naam die ik ogenblikkelijk weer vergeet. Hij nodigt me uit om mijn bagage vanachter in te laden en zelf in de minibus plaats te nemen. We wachten nog op een tweede passagier die er zo zal zijn, zegt hij terwijl ik me nu toch erg vermoeid gerakend op een zitje op de tweede rij langs het raam nestel. Na nog geen minuut komt inderdaad een donkerharige vrouw die ik door het duister voor de rest niet goed kan zien met een trolley aangelopen. Op hakken, hoor ik terwijl ze tikkend instapt. Dit is een late shuttle en alhoewel er plaats is voor tien passagiers, zijn we maar met z'n tweeën. Het is een rustige dag vandaag, voegt de man er een beetje overbodig aan toe.

Het is iets wat Amerikanen heel gevoelig aan zijn en ook meesterlijk kunnen: het blijven onderhouden van een conversatie. "Small